

Okazis antaŭ 225 jaroj...

James Cook komencas sian lastan mondvojaĝon

La 12an de julio 1776, la brita marveturanto kaj eltrovinto *James Cook* ekveturis por sia tria kaj lasta mondvojaĝo. Komisie de la Reĝa Geografia Asocio la marnaviganto kaj esploristo de la Suda maro devis trovi trapasadeblecon inter Pacifiko kaj Atlantiko; sed en tio li malsukcesis. Kiel ankaŭ dum sia dua vojaĝo, *Cook* forlasis Anglujon en *Plymouth*. Revenante de Novzelando li trovis dum la marvojaĝo (ĉirkaŭ 200 jaroj post la Hispanoj) la insulon Havajo kaj faris desegnaĵojn de la nordokcidenta marbordo de Ameriko. Flosanta glacio fine devigis lin returniĝi al Havajo, kie li estis murdita de indiĝenoj en la jaro 1779. *Cook*, kiu pasigis sian junaĝon sub mizeraj cirkonstancoj, alproprigadis al si siajn ampleksajn konojn preskaŭ sen iu ajn lerneja edukado.

Okazis antaŭ 180 jaroj...

Kneipp, malkovrinto de la saniga forto de akvo,

naskiĝis la 17an de majo 1821. Preni mallongajn banojn en la malvarmega akvo de Danubo savis, kiel li mem manifestis, lian vivon: la juna studento pri teologio *Sebastian Kneipp* delonge suferis pro tuberkulozo, kaj la kuracistoj plu ne esperis, ke li resaniĝos. Sed per sia memterapio en la vintro 1849/50, *Kneipp* ekkonis la sanigan forton de la akvo. Ekde tiam, li volis pludoni sian naturan kuracmetodon. "Al saniga korpa kaj spirita disvolviĝo apartenas ĉefe prudenta 'sin-hardado', ĉar korpa malhardiĝo kaŭzas letargion, senfortecon kaj neagemon," li iam diris. En la jaro 1889 aperis lia libro "Tiel vi vivu!", kiu post komenca kontraŭstaro flanke de la konservativ-klasika medicininstruado triumfe venkprocesiis ĉirkaŭ la tuta mondo. La grava efikeco de *Kneipp* estis la ĝenerala revivigo de antikvaj kuracmetodoj: jam la greka medicinulo Hipokrato priskribis akvan kuracmetodon kiel tre helpeman, preventan kaj sanigan rimedon.

Okazis antaŭ 4 jaroj...

Tradukistoj petas pri helpo

En aprilo 1997, germanaj tradukistoj pete transdonis memorandon al *Roman Herzog*, tiama prezidento de la Federacia Respubliko Germanio, por subteno dum estigo de tradukisto-fonduso. Kun tia fonduso el federaciaj, landaj kaj fondusaj financrimedoj la tradukista laboro povus esti financata kaj plifaciligata, oni aŭdis el la Eŭropa Tradukista Kolegio en la malsupra-rejna urbo *Straelen*. La prezidento komentis la signifon de literatura traduko: "Ni havas kaŭzon ekzerci nian kulturen interesanĝon kun la tuta mondo". Dum interparoladoj la profesiaj tradukistoj atentigis la federacian prezidenton pri la ekonomie ofte malfacila situacio en tiu ĉi profesio. La honorarioj neniam tute sufiĉis por vivteni onin sole per traduklaboro. La tradukistoj kritikis, ke eldonejoj ofte akceptas eĉ malbonajn tradukojn por ŝpari monon aŭ tempon. (Fonto: *dpa* en *Werra-Rundschau* 1997-04-30)

La komedio "Paco" de Aristofano kiel politika alegorio

Nina KORĴENEVSKAJA-GOURIOU

Enkonduko

Politika alegorio en teatro naskiĝis en antikveco, kiel subĝenro de komedio. En antikva Grekio la tragedio okupiĝis pri dioj kaj reĝoj, la komedio pri ĉiutaga vivo, sociaj kaj politikaj problemoj de sia epoko.

La komedio oficialiĝis en Grekio en la V-a jarcento a.K. Aristotelo difinis ĝin tiamaniere: "La komedio estas imitado de homoj, posedantaj malplialtajn moralajn kvalitojn, ne malvirtaj, sed en la sfero de ridindo, kiu estas parto de malbela; ĉar ridindaĵo estas malbela kaj manko sen doloro nek damaĝo; tiel, ekzemple, komika masko estas malbela kaj malformita sen esprimo de doloro".¹

La unua komediverkisto konata de ni estas Aristofano (ĉ. 445 - ĉ. 386 a.K.). Lia lasta verko datiĝis de 388 a.K. Dek-unu komedioj de Aristofano konserviĝis ĝis nuna tempo, el kiuj la plej konataj estas "Nuboj", "Lizistrata", "Birdoj" kaj "Ranoj".

"Paco" (421 a.K.)

Aristofano vivis en la tempoj de peleponeza milito. Milita temo aperas multfoje en liaj verkoj. Ĝi estas la ĉefa temo de "Paco": Grekio estas laca de militoj; aparte suferas la kamparanoj, kies kampoj estas tretitaj. Do, atika vitisto Trigeo decidas haltigi la militon: li supreniros ĝis ĉielo por pridemandi Zeŭson pri la sorto de grekoj.

Trigeo vojaĝas sur granda malodoranta skarabo. En la ĉielo li renkontas Hermeson. Hermeso rakontas al li, ke la dioj estas treege malcontentaj kaj lacaj pro la stulteco de la grekoj; ili penas haltigi la militbatalojn, sed la grekoj ĉiam rekomencas. Pro tio la dioj foriris pli alten en la ĉielon kaj lasis la grekojn al la dio Milito.

La diino Paco estas enterigita en profunda puto. Trigeo vokas la ĥoron de grekaj kamparanoj; tiuj malplenigas la puton kaj liberigas Pacon. Kune kun ŝi aperas du aliaj diinoj: Rikolto kaj Festo. La kam-